

ellers kunde faae Loven igjennem, kunde jeg maaske finde det aldeles rigtigt med de ærede Herrer at gjøre det Offer at lade Opmaalet staa, hvor det nu engang er, men jeg tror, der maa siges Noget derom. De ærede Herrer, som ikke her ville gaa med Flertallet i dets Forslag, have efter min Mening ikke gjort rigtigt i at undlade at stille et andet Forslag, hvori de fik udtalt deres Mening angaaende Spørgsmaalet om Opmaal. — Naar der er talt om, hvorledes Forholdet stiller sig med denne Lov, og hvorledes man stykkevis skulde reformere Tiendespørgsmaalet, forekommer det mig, at man egentlig ikke med Nette kan sige, at den Ordning af dette Forhold, som her er omtalt, er en stykkevis Løsning af Tiendespørgsmaalet i det Hele. Det forekommer mig nemlig, at Tienden først i sin Helhed kan afløses, naar man har faaet gennemført en Lov, hvorved Tiende in natura er forandret til Pengeafgift, saaledes at den staar paa samme Punkt som al den øvrige Tiendeydelse. Man maa efter min Mening først ordne dette lille Spørgsmaal for at bringe det i samme Stilling som Tiendesagen i det Hele, førend man kan komme ind paa en Tiendeafløsning. — Vi kunne selvfølgelig ikke — det er min Mening — gjøre nogenformhelt Regning paa, at det nuværende Ministerium paa nogen Maade vil fremme enten denne eller nogen anden af de Reformers, der faa stærkt beskæftige Befolkningen ude i Landet. Vi se hver Dag, at dette Ministerium ikke med nogenformhelt Ret kan tilegne sig Navn af et Reformministerium; men det er et Ministerium, der synes at ville stille sig imod enhver Reform af den Natur, som den store Flershed i Befolkningen sætter Pris paa. Der ster altsaa ikke Andet ved denne Leilighed, end hvad vi have været vant til at finde helt igjennem, saalange vi have forhandlet med det nuværende Ministerium; men derfor forekommer det mig ikke, at Sagen behøver at opgives. Vort Aristokrati her i Landet er blevet fortrinnsvis privilegeret i politisk Henseende. Det er en særlig privilegeret politisk Magt, der er tillagt det danske Aristokrati; men man pleier dog at sige, at der med store Forrettigheder ogsaa maa følge store Forpligtelser, og derfor forekommer det mig, at vi kunde have nogen Ret til at tænke os, at netop dette politisk privilegerede Aristokrati nærmest vilde føle sig kaldet til at gennemføre Reformers som denne. Vi have flere saadanne Forhold, der hvile paa gamle, forældede Bestemmelser, som ikke paa nogen Maade længer passe hverken den One eller den Anden, som derfor føre megen Uhyggelighed og Strid med sig, og som for alle Parters Skyld maa ønskes afløste. Ingen kunde bedre gjøre dette end netop dette politisk privilegerede Aristokrati, og hvis det tog Sagen i sin Haand, skulde man se, hvorledes Regeringen vilde bøje sig, hvorledes den vilde sige Ja og Amen. Der blev da ikke mere Tale om: „Det kan jeg ikke tage imod“; det Hele vilde gaa

ganste anderledes, og det forekommer mig, at det ikke er at sætte for stor Tillid netop til disse Statsborgere, som saaledes fortrinnsvis have faaet politiske Rettigheder, naar man ventet, at de med Hensyn til saadanne Ting, som dog virkelig for dem maa være Smaating, vilde træde til og tage Sagen i deres Haand. Hvad er dog det Hele set fra et høiere Standpunkt? Vort første Kammer skulde jo i det Hele se Sagerne fra et høiere Standpunkt end dette lave andet Kammer. Det staar saa høit, at det bør overse det Hele, og Fædrelandskjærligheden skulde jo i langt større Grad vise sig paa dets Side end hos os Smaaborgere, der ere opdragne i simple og jevne Forhold. Skulde man tro, at de nævnte Statsborgere vilde se paa, om der betaltes nogle Skilling mere eller mindre for en Lønne Koen? De have jo Guds Betsignelse af verdsligt Guds og materielt Velvære. Skulde man da ikke tro, at de efter den Stilling, hvori de maa føle sig, den Stilling, de ville indtage, og som jeg antager, at Meningen virkelig er, at de ville indtage, vilde stille sig over disse Smaafillingsberegninger, som de kunne lade os hernebe sidde og gjøre? Skulde man ikke tro, at de vilde søge at gjøre alt Deres til at blive af med alle disse forældede Forhold, som nu ikke længere passe? Jeg har set, at en stor Landeiendomsbesidder under sit Billede selv har skrevet en Sentens, der omtrent lyder saaledes: Den store Landeiendomsbesidder har særlige Forpligtelser overfor Samfundet. Det er vel ikke Ordene, men det er i alt Fald Meningen, og jeg vilde ønske, at dette vilde blive samtlige de Herrens Løsen. Jeg vilde ønske, at de, idet de erindrede, at de ere store Eiendomsbesiddere og privilegerede i politisk Henseende, maa føle den Bægt, som derved maa være lagt paa dem til at bidrage til, at vort Statssamfund mere og mere kan udvikles til at blive tidssvarende og lige for Alle, men at de ikke bør holde paa gamle Former, der sætte ondt Blod hver eneste Dag. Derfor siger jeg: Lad os sende denne lille Lov ind til Landsthinget, og det skulde undre mig, om ikke dette vilde gjøre sig Umage for at bringe den i en saadan Skikkelse, at den kan modtages her; thi at Regeringen da vil modtage den, vide vi i Forveien.

Judenrigsministeren (Lobjensen): Det var en stor Kompliment, det ærede Medlem nu sagde den Klasse af Samfundet, han sigtede til, nemlig at Regeringen, naar den fremkom med et Reformforslag, ganske sikkert vilde kunne slutte sig dertil, og hvorfor? Fordi man fra den Side stiller Reformforslagene paa en besindig Maade. Jeg følger mig ogsaa forvisset om, at der netop fra det Partis Side, som det ærede Medlem sigtede til, vil blive viist Imødekommen, saa snart man fra den Side, hvortil det ærede Medlem hører, lader sig det være nogenlunde magtpaaliggende